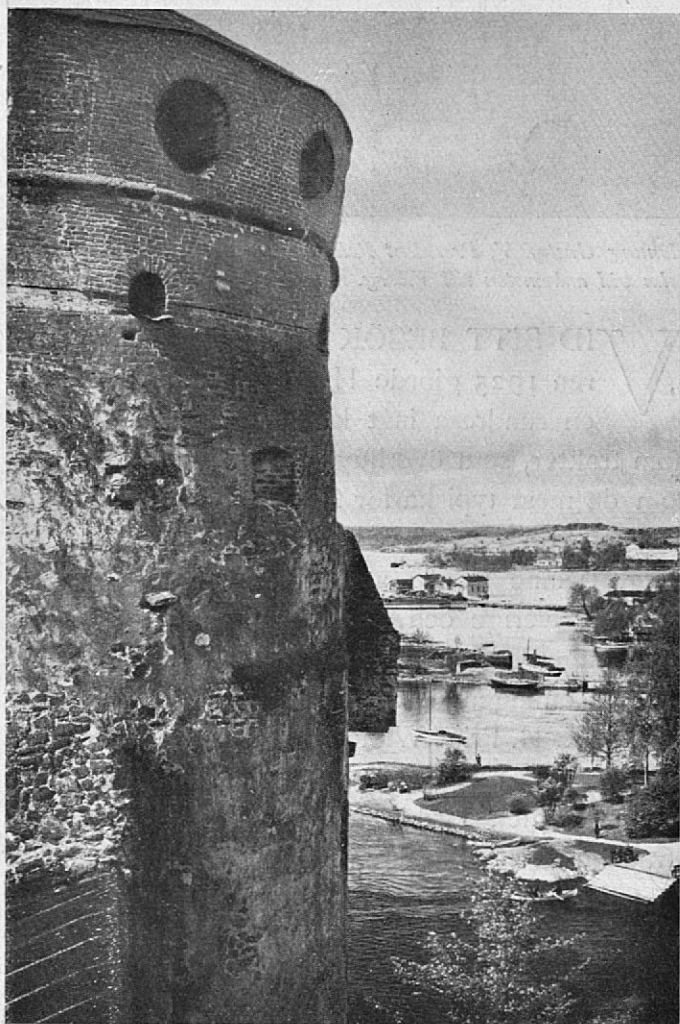

Ena karta af Helsingfors

GENOM
FINLANDS
BYGDER

I KONUNG GUSTAF V:s SPÅR

1126

HELSINGFORS—NYSLOTT—PUNKAHARJU
—VIBORG—HELSINGFORS

HELSINGIN

VIIPISTON

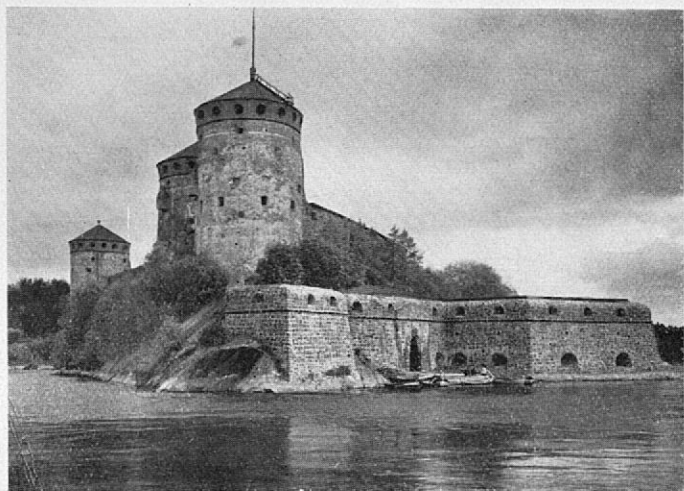

Konung Gustaf V, President Relander och H. K. H. Prins Wilhelm vid ankomsten till Viborg.

VID SITT BESÖK I FINLAND SOMMAR-
ren 1925 gjorde H. M. Konung Gustaf V
en rundresa inåt landet. Färden gick ge-
nom trakter, som överhuvudtaget kunna betecknas
som de mest typiska för finska landskap och förde
därjämte till de gamla borgarna i Nyslott och Vi-
borg, tvänne av de stoltaste minnesmärken från
den tid Sverige och Finland voro ett.

Lördagen den 22 augusti på kvällen avreste
H. M. Konungen jämte Finlands president Relander
och H. K. H. Prins Wilhelm med tåg via Pieksämäki
till Nyslott, dit de anlände söndag morgon. Från
stationen gick färden med bil genom staden till
stranden av Kyrönsalmi (salmi=sund), där roddbåtar
väntade för att föra de höga gästerna över till
Olofsborg.

Olofsborg anlades åren 1475—77 av *Erik Axelson Tott* på
en holme i det sund, genom vilket den stora Saima-stråtens
nordligare vatten flyta ned i det sydligare belägna sjösystemet
kring Stor-Saimen. Platsen var strategiskt viktig, ty den
tiden voro vattenvägarna de enda kommunikationslederna
inom Finland och alla, som färdades nord- eller sydöver

Olofsborg.

längs Saima-stråtens c:a 300 km. långa farled, måste passera nämnda sund. Härifrån var det även möjligt att nå t. o. m. avlägsna delar av Savolax, ty stråten räknar omkr. 8,000 större eller mindre, med varandra förbundna sjöar.

Totts ståtliga fästning uppfördes av kunniga mästare och fick omedelbart visa sin styrka. Redan medan borgen ännu bygdes, sökte ryssarna hindra arbetet på densamma, men i nära 250 år höll fästningen stånd mot fiendens anfall. Först år 1714 erövrades den första gången av ryssarna, men återbördades till Sverige vid freden i Nystad 1721. I det olyckliga kriget 1741—43 föll Olofsborg den 9/VIII 1742 för andra gången i ryssarnas händer och stannade i deras ägo. — Krigen hade farit hårt fram med den gamla borgen. Ryssarna bygde delvis om den och befäste den ånyo, men sedan Finland i sin helhet kommit under ryskt välde, förlorade fästningen sin strategiska betydelse och slopades år 1847. Någon tid därefter användes den som fängelse, men övergavs definitivt år 1859. På privat initiativ blev borgen restaurerad på 1870-talet och vårdas nu pietetsfullt som det dyrbara historiska minnesmärke den är.

Sedan H. M. Konungen, President Relander och H. K. H. Prins Wilhelm besett borgen, serverades frukost inne på borggården. Därefter gingo de höga gästerna ombord på en insjöångare, som förde dem till Punkaharju. Ångbåtsfärden från Nyslott till Punkaharju tar c:a 2 timmar i anspråk.

Vy över Saimen invid Nyslott.

Farleden är typisk för den finska inlandsnaturen: omväxlande stora fjärdar och smala vatten, otaliga sund och vikar med skogklädda stränder, holmar och remsor av fastland.

Punkaharju (harju = ås) är en 7 km. lång, men blott ett par hundra m. bred, hög ås, som löper mellan tvänne stora sjöar: Puruvesi och Väistön-selkä. Dylika åsar förekomma ofta i det finska

landskapet, men Punkaharju är dock måhända den ståtligaste av dem alla och i varje fall den mest beprisade, ty landsvägen från Viborg till Nyslott följer denna åt. Den har sålunda som trafikled blivit mera uppmärksammas än dess likar. Det förefaller även, som hade naturen samlat sina vackraste smycken, sina näpnaste holmar och smäckraste näs, sina klaraste vikar och lockande

Punkaharju.

Viborgs slott.

sund och ordnat dem på ömse sidor om Punka-harju till vägfarandens ögonfägnad och glädje.

Det var sålunda en hel serie finska landskaps-vyer, som solbelysta och leende öppnade sig för de kungliga gästerna, vilka i bilar långsamt åkte längs vägen över åsen.

Vid Punkasalmi station mötte tåget, som förde resenärerna vidare till Viborg, dit de anlände kl. 6 e. m. Tyvärr medgav tiden icke ett besök vid Imatra, Finlands mest kända turistort.

Viborg är en fästningsstad, vilken sedan urminnes tider betecknats som Västerlandets »lås» mot öster. Över stadens silhuett reser sig den gamla borgen med ett enda, 50 m. högt torn. Viborgs slott var den första fästning svenskarna bygde i Karelen. Den anlades av Torkel Knutson under kriget med Ryssland år 1293. Även denna fästning är uppförd på en holme i ett sund, som numera bildar inloppet till staden Viborgs inre hamn.

Kring slottet uppstod snart en betydande stad och då denna oavslåligt anfölls av ryssarna, blev det nödvändigt att utvidga fästningsområdet och befästa själva staden. Slottets betydelse som bålverk blev därigenom mindre och redan på 1600-talet användes detsamma blott som arsenal. Borgen förföll småningom och förstördes yttermera av en eldsvåda år 1856. På senare tid har man dock vidtagit omfattande

Runda tornet i Viborg.

reparationer. Slottets yttre företer nu samma anblick som omkr. år 1710, det inre är däremot fullständigt nytt. Det användes f. n. av den finska militären.

Stadens murar och vallar från forna dagar ha numera rivits och ersatts med modernare befästningar. Av de gamla återstå knappast mera än det s. k. »Runda tornet», fordom vaktorn vid stadens östra port. Tornet står som ett ensamt gammalt minnesmärke på stadens salutorg. Det har omhändertagits av Viborgs tekniska klubb, som däri inrättat åt sig en klubblokal samt en stilfull restaurang. Tornet byggdes på befallning av Gustaf Wasa åren 1547—50. Den stora matsalen har nu pryts med trevliga väggmålningar och uppasseerskorna äro klädda i dräkter, som imitera sådana från nämnda historiska tid.

Från Viborgs järnvägsstation begav sig H. M. Konungen, President Relander och H. K. H. Prins Wilhelm jämte följeslagare först ut till det för sin vackra park beryktade landstället Monrepos, släkten Nicolays fideikomissgods. På återfärden besöktes slottet, varefter middag intogs i Runda tornet.

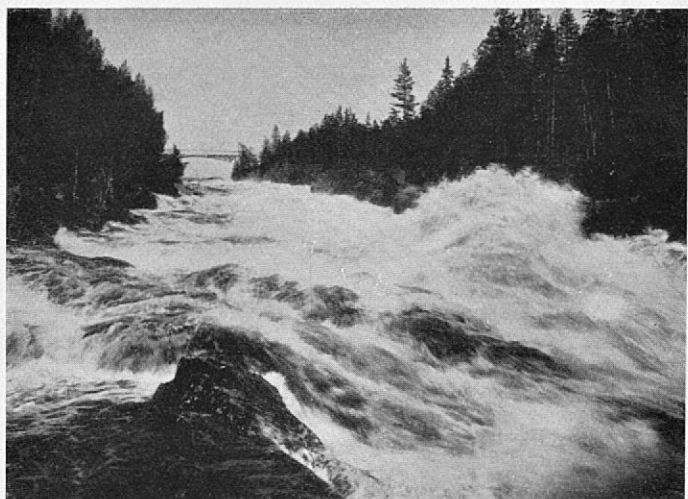
Kl. 12.50 avgick det kungliga tåget från Viborg och anlande till Helsingfors måndag morgon kl. 9.16. Härmed var den korta, men säkerligen mycket instruktiva rundresan ändad.

Monrepos.

FÖR DEN, SOM PÅ KORTASTE TID önskar göra sig bekant med Finlands natur och bese några av de förnämsta historiska minnesmärken, vilka äro gemensamma för Sverige och Finland, kan den reserut Sveriges Konung följde år 1925 varmt rekommenderas. Givetvis stå extra tåg och båtar icke allom till buds, en vanlig turist får lov att rätta sig efter tidtabeller och nöja sig med ordinarie turer, men icke dessmindre kan ovan relaterade färd från Helsingfors och tillbaka igen bekvämt göras på tre dygn. Dessutom kan den, som har tid, kombinera denna färd med en tur till det intressanta klostret Valamo samt en tripp till Imatra, vilket berömda vattenfall nu går Trollhättans öde i möte. Även Imatras skönhet är hotad, ty de stora kraftverken, som skola tämja dess skummande vattenmassor, närma sig redan sin fullbordan.

Man begynner färden från Helsingfors med aftontåget kl. 9.15. Tåget delas vid Kouvola station, en del fortsätter österut till Viborg, den andra

Imatra.

delen går norrut till Kuopio. Man bör söka sig plats i den senare delen och kan då sova sin natt i ro. På morgonen kl. 8.32 är det tågbyte vid Pieksämäki station. 1 timmes uppehåll, frukost i stationsrestaurangen. Kl. 12.14 är man framme i *Nyslott*.

Den lilla staden, en omtyckt badort, är byggd på flera holmar, som förenats medels broar. Dess förnämsta sevärdhet är naturligtvis slottet. Besöket där tager en timme eller par i anspråk. Den resande har god tid att intaga middag på badets Kasino och besöka tornet på »Hungerborg» (en gammal träbyggnad i stadens centrum), därifrån man har en hänförande utsikt över det säregna savolaxiska landskapet med dess underbara flätverk av land och vatten.

Kl. 9-tiden på kvällen avgår ångbåten »Punkaharju II» från hamnen i stadens centrum. Efter en 2-timmars färd längs den vackra farleden mot sydost anländer man till *Punkaharju*, där man övernattar i Hotell Finlandia.

Åbo slott.

Följande morgon ägnas Punkaharju. Kl. 2.52 avgår tåget till Viborg, dit man anländer kl. 9.05.

De som önska besöka *Valamo*, det egendomliga grekisktkatolska klostret på en ensam ögrupp långt ute i den havliknande sjön Ladoga, taga vid *Elisenvaara* station tåget österut till *Sortavala*, varifrån daglig ångbåtsförbindelse med Valamo.

De, som önska bese *Imatra*, byta tåg vid *Antrea* station (kl. 7.54) och övernatta på Imatra statshotell. Direkt sov-vagn Punkaharju—Imatra följer med nattåget (avg. Punkaharju 12.40, ank. Imatra 6.46). Båtfärden från Nyslott till Imatra är dock angenämast. Man återvänder då från Punkaharju till Nyslott och fortsätter därifrån med en större insjöångare till *Vuoksenniska*, varifrån 10 min. tågresan till Imatra. Försättning till Viborg följande dag (tåg 1/VI—1/X kl. 6.18 och 1.03), c:a 2 timmar.

I *Viborg* finnas många hotell, av vilka Hotell Andrea är det bästa. Mellan Viborg och Helsingfors gå dagligen 3 tåg, ett dag- och ett natt-tåg samt kurirtåget kl. 12.52. Uppehållet i Viborg kan således förlängas efter behag. Reser man med kurirtåget, är man åter i Helsingfors den 3:dje dagen kl. 7.01 e. m.

Sveaborg.

Biljettpriset för hela denna rundresa utgör å II-klass Fmk. 268:— och III-klass Fmk. 177:—. Sovvagnsplatserna kosta i II-klass Fmk. 50:— och III-klass Fmk. 25:—.

*   *

Färden *Stockholm—Helsingfors* eller vice versa kan göras antingen med båt direkt eller ock över *Åbo*. Tages den senare ruten, möter den resande ännu flera minnen från den tid Sverige och Finland hörde samman, ty Åbo, Finlands forna huvudstad, bär som sådan de flesta och djupaste spåren av svensk kultur. Slottet och domkyrkan i Åbo, liksom fästningen Sveaborg utanför Helsingfors, äro minnesmärken, som en svensk med stolthet ser och som Finland med kärlek och vördnad bevarar.

Nyländska Jaktklubben möter Konung Gustaf V på redan utanför Helsingfors.

Resande, som önska göra en tur i Finland, erhålla alla nödiga upplysningar å *SUOMI*-byrån i *Stockholm*, *Skeppsbron 22*. Byrån anskaffar även alla biljetter, ombestyr platsbeställningar å båtar, tåg och hotell m. m. d. I *Helsingfors* utfärdas biljettmaterial, hotellkuponger m. m. till samtliga turer i Finland av *A.-B. FINLANDS RESEBYRÅ*, *Norra Esplanadgatan 19*.

Sveaborg.